HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Valga Vallavalitsus

20.04.2026 nr 9.5-2.2/25-26/29/27

Tsirguliina Kooli haldusjärelevalve õiendi kinnitamine

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75[1] , põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 84 lõike 1, § 87 lõigete 1, 2 ja 6 ning haridus- ja teadusministri 11.09.2025 käskkirja nr 215 „Volituse andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Tsirguliina Kooli haldusjärelevalve õiendi (lisatud).

2. Kooli pidajal esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.

3. Haldusjärelevalve õiendis tehtud ettekirjutuste tähtajaks täitmata jätmisel võib Haridus- ja Teadusministeerium rakendada kooli pidajale sunniraha kuni 9600 eurot vastavalt asendustäitmise ja sunniraha seadusele.

4. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Berit Asuküla
järelevalveosakonna nõunik

Koopia: Tsirguliina Kool

735 1669
berit.asukyla@hm.ee

Lisa 1
KINNITATUD
Haridus- ja Teadusministeeriumi
järelevalveosakonna nõuniku korraldusega
„Tsirguliina Kooli haldusjärelevalve õiendi kinnitamine“

TSIRGULIINA KOOLI HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1.1. Tsirguliina Kool (edaspidi *kool*) on Valga Vallavalitsuse (edaspidi *pidaja*) hallatav õppeasutus aadressil Nooruse 1, Tsirguliina, Valga vald, 68316 Valgamaa.

1.2. Kool on Valga vallas ühe asutusena tegutsev lasteaed-põhikool. Põhikoolis korraldatakse õpet I–III kooliastmes.

1.3. Järelevalvet teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi järelevalveosakonna nõuniku 3.02.2026 korralduse nr 9.5-2.2/25-26/29/1 „Haldusjärelevalve algatamine Tsirguliina Koolis“ alusel kooli ja selle pidaja tegevuse õiguspärasuse üle Haridus- ja Teadusministeeriumi järelevalveosakonna nõunikud Berit Asuküla ja Katrin Ohakas.

1.4. Haldusjärelevalve algas 23.03.2026.

1.5. Järelevalve eesmärk oli välja selgitada, kuidas koolis toetatakse õpilasi matemaatika õpitulemuste saavutamisel, kuidas hinnatakse õppe kvaliteeti ja tulemuslikkust ning kuidas viiakse läbi sisehindamist ja sellest tulenevalt arendustegevusi õppe kvaliteedi ja tulemuslikkuse parendamiseks.

1.6. Järelevalves vesteldi kooli direktori, õppejuhi, hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordinaatori (edaspidi *HEVKO*), tugispetsialistide ning kooli pidaja, hoolekogu, õppenõukogu ja õpilastega. Tutvuti kooli dokumentide ja õppekeskkonnaga ning võrreldi kooli andmeid Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.

KOKKUVÕTE

Tsirguliina Kool on Valga vallas asuv lasteaed-põhikool. Järelevalve ajal õppis koolis 105 õpilast, nendest I kooliastmes 25, II kooliastmes 33 ja III kooliastmes 47. Õppe- ja kasvatusala töötajaid oli koolis kokku 24.

Kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokumendiks on õppekava, mis vajab uuendamist ja täiendamist, sest üldosa ei ole kooskõlas õigusaktides sätestatuga. Järelevalves hinnati lisaks ka põhikooli matemaatika ainevaldkonnakava ning see on kooskõlas põhikooli riikliku õppekavaga ja põhikooli lihtsustatud riikliku õppekavaga.

Kooli eripäraks on väike õpilaste arv klassis, mis teeb võimalikuks iga õpilase märkamise ja toetamise, ning kooli looduslähedus.

Koolis on igas kooliastmes moodustatud üks eriklass. Direktori käskkirjaga on eriklassi määratud õpilasi, kellel ei ole sellekohast koolivälise nõustamismeeskonna (edaspidi *KVNM*) otsust, ning mõned õpilased, kellel on vastav otsus, õpivad tavaklassis. Õpiabi pakutakse 37

õpilasele, individuaalse arengu jälgimise kaart (edaspidi *IAJK)* on avatud 57 õpilasele.

Koolis vajab ühtlustamist õpetajate poolt päevikute täitmise ja hinnete tagasisidestamise praktika. Kõik õpetajad ei edasta enne õppeperioodi algust õppijatele ja vanematele e-päeviku kaudu oodatavaid õpitulemusi, peamisi käsitletavaid teemasid, vajalike õppevahendite loetelu, hindamise korralduse infot (sh kriteeriumid) ja planeeritavaid üritusi vastavalt seaduses sätestatule.

Koolis on eraldi tunnustamise kord, mille kohaselt tunnustatakse õpilasi lisaks seaduses sätestatule ka kiituskirjaga „väga hea õppimise ja käitumise eest“, „hea ja väga hea õppimise ja käitumise eest“, „väga hea õppimise ja käitumise eest õppeperioodil“, „hea ja väga hea õppimise ja käitumise eest õppeperioodil“. Juhtkonna hinnangul on selline tunnustamine väga oluline.

Koolis on kehtestatud sisehindamise kord. Sisehindamist tehakse pideva protsessina. Koolis on kogutud erinevaid andmeid, sh õppetöö tulemusi, rahuloluküsitluste tulemusi ning kogutud andmeid on analüüsitud. Sisehindamisel on viimati leitud, et kooli tugevuseks on õpilaste erisuste märkamine ja nendega tegelemine. Parendusvaldkonnaks on õpetajatevaheline koostöö ning kohanemine haridusuuendustega. Õppenõukogu protokollides ei kajastu, et õppenõukogu on teinud ettepanekuid kooli õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks.
Tasemetööde tulemusi ja põhikooli lõpueksamite tulemusi on koolis analüüsitud ja arutatud ning selle põhjal on planeeritud tegevused tulemuste parandamiseks.

Koolil on kehtiv arengukava perioodiks 2025/2026–2029/2030. Arengukava koostamisel oli sisendiks kooli sisehindamise aruanne. Direktor kogub arengukava koostamisel lisaks unistusi õpilastelt ja õpetajatelt ning püüab neid võimalikult palju täita. Kooli üldtööplaan on koostatud lähtudes eelmise õppeaasta kokkuvõttest, õppekavast ja arengukavast ning vastab määruses kehtestatud nõuetele.

Tugispetsialistidest töötavad koolis eripedagoog 0.2 koormusega ja sotsiaalpedagoog 0.5 koormusega. Psühholoogi ja logopeedi teenus ei ole koolis tagatud.
Arenguvestlusi kõikide õpilastega koolis korraldatud ei ole.

Koolis on 24 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded.
Kvalifikatsioon vastas kehtestatud nõuetele 14 õpetajal (22st). Nädalas on kokku 350 õppetundi, millest 249 (71%) annavad nõuetekohase kvalifikatsiooniga õpetajad. Seega pole koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt piisav, et tagada õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

Avalikke konkursse on õpetajate ja psühholoogi ametikohtadele korraldatud, mitmed nendest on luhtunud.

Kõikidele kvalifikatsioonita õpetajate ametikohtadele toimusid eelmisel aastal konkursid, kuid kõiki ametikohti ei suudetud kvalifikatsioonile vastavate õpetajatega täita.

OLUKORRA KIRJELDUS

1. Õppekava vastavus nõuetele

1.1. Kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokumendiks on õppekava[1]. Kooli õppekava koosneb üldosast ja ainevaldkondade kavadest.[2] Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse[3] (edaspidi *PGS*) kohaselt kehtestab kooli õppekava direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused tuleb esitada enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

Õppekava on kehtestatud direktori käskkirjaga[4] ning eelnevalt on andnud arvamuse õppenõukogu[5], õpilasesindus[6] ja hoolekogu.[7]

PGS[8] sätestab, et kehtiv õppekava peab olema kooli veebilehel avaldatud. Õppekava üldosa ja ainevaldkonnakavad olid järelevalve ajal kooli veebilehel avalikustatud.

1.2. Kooli õppekava on põhikooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks.[9] Kooli õppekava on hinnatud vastavalt põhikooli riiklikule õppekavale[10] (edaspidi *PRÕK*), põhikooli lihtsustatud riiklikule õppekavale[11](edaspidi *PLRÕK*) ja PGSile.

Kooli õppekava üldosa ei ole kooskõlas PRÕKis ja PLRÕKis sätestatuga ja vajab täiendamist.

1) PRÕK[12] ja PRLÕK[13] sätestavad, et koolis, kus korraldatakse õpet nii põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava kui ka põhikooli riikliku õppekava järgi, koostatakse kooli õppekavas ühine üldosa, lähtudes PRÕKis sätestatust ja arvestades määruses kirjeldatud erisusi. Kooli õppekava üldosas on esitatud lihtsustatud õppetaseme üldpädevused ja tunnijaotusplaan, kuid puuduvad muud erisused, nt valikained ja loovtöö sooritamine lihtsustatud õppe tasemel.

2) PRÕK[14] sätestab, et kool võib viie palli süsteemi asemel kasutada koolisiseselt teistsugust hindesüsteemi. Kasutatav hindesüsteem ja hinnete viie palli süsteemi teisendamise põhimõtted õpilase koolist lahkumisel sätestatakse kooli õppekavas. Kooli õppekavas teisendamist kirjeldatud ei ole.

Ärakuulamisel selgitas pidaja, et teisendamine on õppekavas olemas, kuid see on kirjeldatud üldsõnaliselt ning vajab olulist täpsustamist. Kooli õppekavas on kirjeldatud viie palli süsteem, kuid esimeses klassis kasutatakse õppekava kohaselt vaid õppimist toetavat sõnalist hindamist, mille teisendamise põhimõtted koolist lahkumisel kirjeldatud ei ole.

---

[1] Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“, § 24 lg 1; PGS, § 17 lg 1.
[2] Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“, § 24 lg 5.
[3] PGS, § 17 lg 2; PGS, § 71 lg 2 p 2.
[4] Direktori 05.11.2024 käskkiri nr 5-1/1.
[5] Õppenõukogu 30.09.2024 koosoleku protokoll nr 1-7/9.
[6] Õpilasesinduse 30.09.2024 koosoleku protokoll nr 6-1/6.
[7] Hoolekogu 28.08.2024 koosoleku protokoll nr 1-5/6.
[8] PGS, § 69 lg 1.
[9] Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“, § 24 lg 1.
[10] Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“.
[11] Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määrus nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“.
[12] PRÕK, § 24 lg 5.
[13] PLRÕK, § 5 lg 2.
[14] PRÕK, § 21 lg 4.

3) PRÕK[15] sätestab, et kool annab õpilasele ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemale tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta vähemalt kord õppeaastas toimuval arenguvestlusel kooli õppekavas kehtestatud korras. Kooli õppekavas on kirjeldatud käitumise ja hoolsuse hindamine ja kirjalik tagasisidestamine, kuid puudub tagasisidestamine arenguvestlusel.

1.3. Järelevalves hinnati lisaks ka põhikooli matemaatika ainevaldkonnakava ning see on kooskõlas PRÕKiga ja PLRÕKiga.

1.4. Ettepanekud direktorile

1.4.1. Asjakohastada matemaatika valdkonnakava üldosas läbiva teema „teabekeskkond ja meediakasutus“ nimetus.

1.4.2. Täpsustada matemaatika valdkonnakava üldosas, millistes muuseumides, teaduskeskustes, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes, asutustes ja virtuaalses õppekeskkonnas õppetööd läbi viiakse.

1.5. Ettekirjutus pidajale

Tagada kooli õppekava üldosa kooskõla põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruses nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ ning Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruses nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“ kehtestatuga vastavalt käesoleva õiendi punktides 1.2 esitatule. Ettekirjutuse tähtaeg: 01.09.2026.

2. Õppekavast lähtuv õppekorraldus

2.1. Riiklike õppekavade alusel koostab kool õppekava (edaspidi *kooli õppekava*), mis on koolis õpingute alusdokument ja milles eelkõige tuuakse välja kooli eripärast tulenevad valikud riiklike õppekavade raames.[16] Kooli õppekava koostades peetakse silmas kooli ja paikkonna eripära, kooli töötajate, lastevanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid vaimseid ja materiaalseid ressursse.[17]

Kooli õppekavas on sõnastatud kooli põhiväärtused, milleks on koostöö, loovus, turvalisus, avatus maailmale ja muutustele.[18] Kooli eripäraks on õppekava[19] kohaselt keskkonnasäästliku ja ettevõtliku mõtteviisi toomine oma igapäevastesse tegemistesse ja õppetöösse ning selle süsteemne ja terviklik rakendamine.
Juhtkonna, hoolekogu, õpetajate ja õpilaste sõnul on kooli eripäraks see, et õpilaste arv klassis on väike ning kõiki õpilasi ja nende (eri)vajadusi on võimalik märgata. Lisaks on kooli eripäraks looduslähedus ja õuesõpe.

2.2. PRÕKi[20] kohaselt määratakse õppe ja kasvatuse korralduse aeg ja viisid kooli õppekavas, kooli päevakavas ja tunniplaanis, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud ja käesolevas määruses kehtestatud nõuetest. Kooli päevakava kehtestab direktor käskkirjaga.[21]

Kooli päevakava on direktor kehtestanud käskkirjaga.[22] Kooli päevakava on kooskõlas PGSis[23]

[15] PRÕK, § 19 lg 3.
[16] PGS, § 17 lg 1.
[17] PRÕK, 24 lg 2.
[18] Õppekava, p 1.
[19] Õppekava, p 1.
[20] PRÕK, § 15 lg 1.
[21] PGS, § 25 lg 6.
[22] Direktori 17.02.2026 käskkiri nr 1-2/4.
[23] PGS, § 25 lg 6.

ja kooli õppekavas sätestatuga.

2.3. Õppekavas[24] on ühe õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevusena välja toodud iseseisva õppimise päev (vastavalt vajadusele). Lisaks on õppekavas[25] õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted distantsõppe korral.
Juhtkonna sõnul on iseseisva õppimise päevad koolis ainult erandkorras. Sellisel juhul teavitatakse kohe lapsevanemaid ja lapsi ning ülesanded lisatakse Stuudiumisse. Igal õpilasel on soovi korral võimalus iseseisva õppimise päeval ka kooli minna.
Hoolekogu ja õpilased kinnitasid samuti, et iseseisva õppe päevad toimuvad harva ja soovi korral saavad õpilased sellel päeval kooli minna.

2.4. Õpilase nädala õppekoormus õppeaineti määratakse kooli õppekavaga[26] ning PGS[27] sätestab põhikooli õpilase suurima lubatud nädala õppekoormuse õppetundides.

Järelevalves kontrolliti õpilaste nädala õppekoormust ning see on kooskõlas kooli õppekava ja seaduses sätestatuga. Igal klassil on esmaspäeviti esimene tund klassikoosolek, mis on õpilaste jaoks vabatahtlik. Vestlusel osalenud õpilased ja lapsevanemad olid teadlikud, et klassikoosoleku tund ei ole kohustuslik tund. Õpilaste sõnul klassikoosoleku tundides räägitakse eesootavatest õppekäikudest, üritustest, õppeedukusest, õpilaste toetamisest ja klassi heaolust. Tunnist puudujad saavad hiljem info klassikaaslastelt või õpetajalt.

PGSi[28] kohaselt võib kuni kaks õppetundi toimuda järjest, ilma vahetunnita. Sellest õppeaastast on kõikides klassides igal päeval üks paaristund pikkusega 80 minutit. Vestlusel osalenud õpetajate, õpilaste ja lastevanemate sõnul on selline lahendus hea ning sellel ajal on parem läbida mõnda pikemat teemat, teha grupitöid või arutelusid. Juhtkonna sõnul saavad kevadisel rahuloluküsitlusel kõik pika tunni kohta arvamust avaldada ning sellest tehakse järeldused, kas ja kuidas nendega jätkata.

Lisaks toimuvad koolis meisterdamise, kergejõustiku, korvpalli, drooni, arvuti, mudilaskooli, laulmise, tantsimise ja orienteerumise huviringid.

Koolis toetatakse ka andekaid õpilasi, pakkudes neile täiendavaid ainetunde matemaatikas ja inglise keeles. Tunnid on mõeldud eelkõige nendele õpilastele, kellele see on IÕK alusel ette nähtud.

2.5. Määruse[29] kohaselt on hindamine süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

Õppekava[30] kohaselt hinnatakse koolis õpilaste teadmisi viie palli süsteemis. Esimeses klassis kasutatakse sõnalist hindamist, teises ja kolmandas klassis lisandub sõnalisele hindamisele numbriline hinne viie palli süsteemis. I ja II kooliastmes hinnatakse mitteristavalt aineid: muusika, kunst ja liikumisõpetus ning lisatakse sõnaline tagasiside õpitulemuste saavutamise kohta. II kooliastme elamusõpetust ning põhikooli loovtööd hinnatakse samuti mitteeristatavalt

[24] Õppekava, p 6.
[25] Õppekava, p 14.2.
[26] PGS, § 25 lg 1.
[27] PGS, § 25 lg 2.
[28] PGS, § 24 lg 5.
[29] PRÕK, § 19 lg 2.
[30] Õppekava, p 9.2.

ning lisatakse sõnaline tagasiside õpitulemuste saavutamise kohta. Ülejäänud õppeainetes kasutatakse II ja III kooliastmes viie palli süsteemis hindamist ning seejuures lisatakse hinnetele ka edasiviiv tagasiside õpitulemuste saavutamise ning õpilase arengu kohta.

Järelevalves tutvuti Stuudiumi sissekannetega ning selgus, et kõik õpetajad ei lisa hinnetele edasiviivat tagasisidet õpitulemuste saavutamise ning õpilase arengu kohta, nagu on kirjas kooli õppekavas. Juhtkonna sõnul õpilased ootavad isiklikku tagasisidet, kuid kõik õpetajad seda nii ei tee.
Selgitame, et kooli õppekavas sätestatut tuleb rakendada ning kooli juhtkond peab tagama, et kõik õpetajad täidaksid õppekavas esitatud põhimõtteid.

2.6. PGS[31] sätestab, et õppeveerandi või kursuse jooksul läbitavatest peamistest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest teavitatakse õpilast õppeveerandi või kursuse algul. Kool loob statsionaarses õppes õppivate õpilaste seaduslikele esindajatele võimalused sellekohase teabega tutvumiseks.

Õppekava kohaselt trimestri algul teeb vastava õppeaine õpetaja e-päeviku kaudu õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise vormi.[32] Õppekava esitab, et oma töö planeerimise tulemusena edastab õpetaja enne õppeperioodi algust õppijatele ja vanematele e-päeviku kaudu oodatavad õpitulemused, peamised käsitletavad teemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korralduse (sh kriteeriumid) ja planeeritavad üritused.[33]

Õppenõukogu[34] protokollist nähtuvalt on direktor õppeaasta teises pooles tuletanud õpetajatele meelde, et mitmete aineõpetajate päevikud ei vasta nõuetele. Puuduvad kohustuslikud sissekanded, sh hindamisjuhend, eesmärgid ja õpiväljundid ning tegevuskava. Järelevalves kontrolliti Stuudiumi sissekandeid ning selgus, et kõik õpetajad ei ole õpilasi õppeveerandi või kursuse algul teavitanud õppeveerandi või kursuse jooksul läbitavatest peamistest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest, nagu seda näeb ette seadus.

2.7. Klassipäevik on koolidokument, milles peetakse arvestust õppetegevuse ning õpilaste õpitulemuste kohta vastavalt klassipäeviku täitmise juhendile.[35] Klassipäevikusse märgitakse õppeainete loend, tundide arv õppeaastas, õpilaste nimed, tundide toimumise aeg ja arv ning sisu õppeaineti ning õpilaste hinded.[36] Sissekanded klassipäevikusse tehakse tunni toimumise päeval.[37]

Koolis kasutatakse elektroonset klassipäevikut Stuudium. Järelevalves vaadeldi juhuslikul valikul erinevate õpetajate tundide kandeid. Tunni eesmärgid olid üldjuhul sõnastatud.

Klassipäeviku nõuetekohase täitmise kindlustavad kooli direktor ja õppealajuhataja.[38] Juhtkonna sõnul kontrollib klassipäevikute täitmist õppejuht kaks korda nädalas, trimestri lõpus

[31] PGS, § 55 lg 3.
[32] Õppekava, p 9.1.
[33] Õppekava, p 14.
[34] Õppenõukogu 27.02.2026 koosoleku protokoll nr 1-7/4.
[35] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 11 lg 1.
[36] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 11 lg 2.
[37] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 12 lg 6.
[38] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 11 lg 3.

iga päev. Õppejuht kontrollib tundide sissekandeid, tunni kirjeldusi, hindeid, kodutöid, kontrolltööde arvu, puudumisi, õpilaste koormust, märkusi ning seda, et asendustunnid oleksid korrektselt päevikusse kantud. Juhtkond saab tagasisidest ka klassijuhatajatelt, õpilastelt ja vanematelt.

2.8. Õpilasraamat on kooli õpilaste arvestuse põhidokument, mis sisaldab õpilaste üldnimekirja ja iga õpilase lehekülge ning mille täitmise kindlustavad direktor ja õppealajuhataja.[39] Õpilasele, kes tuli teisest koolist, tuleb avada õpilasraamatu lehekülg ja täita see eelmise kooli õpilasraamatu väljavõtte põhjal[40]. Õpilasele, kes tuli teisest koolist, avatakse õpilasraamatu lehekülg ja täidetakse see eelmise kooli õpilasraamatu väljavõtte põhjal. Õpilasraamatusse kantakse õpilase aastahinded või kursusehinded, kooliastmehinded ning õpilasraamatu väljavõtte väljastanud kooli nimi. Õpilasele, kes asub uuesti õppima samas koolis, õpilasraamatus uut lehekülge ei avata, vaid jätkatakse olemasoleva alustatud lehekülje täitmist.[41]

Koolis kasutati järelevalve alguses paberkandjal õpilasraamatut, kuid järelevalve jooksul alustati info sisestamisega Stuudiumisse. Järelevalves vaadeldi valikuliselt õpilaste andmete kandeid õpilasraamatusse. Kanded ei olnud kooskõlas määruses sätestatuga – puudusid andmed õpilaste kohta, kes olid tulnud teisest koolist (kooli nimi, millal asus õppima). Järelevalve ajal puuduolev info korrastati.

2.9. Klassi täitumuse ülemine piirnorm põhikoolis on 24 õpilast. Kui õpe on korraldatud õpperühmadena, kohaldatakse ka õpperühmadele klassi täitumuse ülemist piirnormi.[42]

Järelevalve ajal[43] õppis koolis 105 õpilast, nendest I kooliastmes 25, II kooliastmes 33 ja III kooliastmes 47. Koolis on moodustatud klassid lähtuvalt PGSist ning klassi täitumuse piirnormi ületatud ei ole. Paralleelklasse koolis ei ole.

2.10. Kooli õppekava üldosas esitatakse õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.[44]

Õppekava üldosas[45] on välja toodud, et õpetajate koostöö eesmärgiks on õppekavas taotletavate õpitulemusteni/pädevusteni jõudmine õppe- ja kasvatustegevuse kaudu, lähtudes õpiväljunditest, etteantud ajast, õppekavas kirjeldatud õppesisust ja õpitegevusest. Õpetajate koostöö toimub õppenõukogu, nõupidamiste ja sisekoolituste vahendusel.[46] Välja on toodud ka õpetajate koostöö ja planeerimise põhimõtted distantsõppe korral, milles antakse ülevaade, kuidas tuleb distantsõpet korraldada. Nt õpilastele tuleb anda tagasisidet, distantsõppe korraldamine ei saa langeda õpilase perele ega tuua ebaproportsionaalset majanduslikku koormust.

Juhtkonna kinnitusel on õpetajate töö planeeritud nii, nagu õppekava ette näeb. Toimuvad iganädalased infovahetused ja infokoosolekud, lisaks toimub koostöö õppenõukogu ja töökoosolekute vahendusel. Vestlusel osalenud õpetajate sõnul tehakse lisaks koostööd ka

[39] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 6 lg 1 ja 3.
[40] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 7 lg 7.
[41] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 7 lg 7 ls 3.
[42] PGS, § 26 lg 1.
[43] EHIS, 16.03.2026.
[44] PRÕK, § 24 lg 6 p 9.
[45] Õppekava, p 14.1.
[46] Õppekava, p 14.3.

vahetundides, kus arutatakse aineõpetajatega õpilaste abivajadused läbi ning räägitakse märkamisest. Õpetajate sõnul on koostöö väga hea ning avaldub ka lisaks mitmete traditsiooniliste ürituste (nt kevadkontsert, jõulud) ettevalmistamises ja kavade koostamises.

Juhtkonna sõnul on prioriteetideks eesti keel ja matemaatika, hiljuti uuendati ainekavad ning selles osas on pidev koostöö ja läbirääkimine. Väga suurt rõhku pannakse 4. klassist 5. klassi üleminekule, et selles osas oleks koostöö süsteemne ja ühised arusaamad, mida õpilased 5. klassi alguseks oskama peavad.

2.11. Seaduse[47] kohaselt kehtestab kooli kodukorra direktor ja see on õpilastele ja koolitöötajatele täitmiseks kohustuslik. Kooli kodukord avalikustatakse kooli kodulehel[48].
Valdkonna eest vastutava ministri kehtestatud tingimustel ja korras tunnustatakse õpilast õpingute jooksul, kiitusega põhikooli lõputunnistusel ning gümnaasiumi lõpetamisel kuld- või hõbemedaliga. Kool võib oma kodukorras sätestada ka muid tunnustusmeetmeid[49].

Koolis on direktori käskkirjaga[50] kehtestatud kodukord. Kodukorras on eraldi tunnustamise kord, mille kohaselt tunnustatakse õpilasi lisaks seaduses sätestatule ka kiituskirjaga „väga hea õppimise ja käitumise eest“, „hea ja väga hea õppimise ja käitumise eest“, „väga hea õppimise ja käitumise eest õppeperioodil“, „hea ja väga hea õppimise ja käitumise eest õppeperioodil“.
Otsuse kiituskirjaga autasustamise kohta teeb klassijuhataja ja õppenõukogu ettepanekul kooli direktor.

Juhtkonna sõnul on selline tunnustamine vajalik ning seda soovivad ka vanemad ja õpilased. Trimestri lõpus antakse sinised kiituskirjad ning õppeaasta lõpus kollased kiituskirjad. Juhtkonna kinnitusel kooli ette tulemine ning tunnustuse saamine motiveerib õpilasi ja paneb pingutama.
Üks kord aastas kutsutakse lisaks tunnustatud õpilasi ja riiklikul või maakondlikul võistlusel hästi osalenud õpilasi ka direktori vastuvõtule. Õpilased tulevad koos vanemaga ning tänatakse ka aineõpetajaid.

2.12. Ettepanekud kooli direktorile

2.12.1. Täpsustada kooli dokumentides e-õppe päeva, iseseisva õppe päeva ja distantsõppe päeva mõisted.

2.12.2. Rakendada koolis hindamise korraldust õpetajate poolt sarnaselt, lähtudes kooli õppekavas väljatoodust.

2.13. Ettekirjutused kooli pidajale

2.13.1. Tagada, et õppeveerandi või kursuse algul teavitatakse õpilasi õppeveerandi või kursuse jooksul läbitavatest peamistest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest ning luuakse ka statsionaarses õppes õppivate õpilaste seaduslikele esindajatele võimalused sellekohase teabega tutvumiseks, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 55 lõikest 3. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavaks tegemisest, ettekirjutuse täitmist tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.09.2026.

[47] PGS, § 68 lg 1.
[48] PGS, § 69 lg 1.
[49] PGS, § 57.
[50] Direktori 29.04.2025 käskkiri nr 1-2/10.

Ärakuulamisel palus pidaja täitmise tähtaja pikendamist kuni 07.09.2026 põhjusel, et siis jääb aineõpetajatele võimalus see info tähtaegselt Stuudiumisse sisestada ning seda ka õpilastele õppeaasta esimeses tunnis tutvustada ning seejärel vajadusel korrigeerida. Tähtaega pikendatakse kuni 07.09.2026.

3. Õpilase arengu toetamine

3.1. PGS näeb ette, et kvaliteetne üldharidus järgib kaasava hariduse põhimõtteid[51] ning et kool lähtub õppe korraldamisel nendest põhimõtetest[52]. Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tuleb tagada õpilasele võimetekohane õpe, vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide ja teiste spetsialistide koostöös.

Juhtkonna kinnitusel viib õppejuht õpetajatega vähemalt kord trimestris läbi eraldi hariduslike erivajaduste (edaspidi *HEV*) koosolekuid, kus arutatakse läbi õpilaste vajadused ning mõeldakse, kuidas neid paremini toetada. HEV koosolekutel tehakse analüüs kooliastmete põhiselt ja seejärel ka ainepõhiselt (matemaatika ja keeled eraldi, loodusained eraldi). Lisaks arutatakse HEV koosolekutel läbi individuaalsete õppekavade (edaspidi *IÕK*) kohandused.

Juhtkonna kinnitusel pakutakse koolis konsultatsioone matemaatikas kõigile soovijatele. Koolis hinnatakse ka konsultatsioonide tulemuslikkust, analüüsides, kas õpitulemused on tänu konsultatsioonidele omandatud. Lisaks küsitakse konsultatsioonide kohta tagasisidet ka rahuloluküsitlustel.

3.2. PGSi[53] kohaselt võib õpilase õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks lisaks tavaklassidele moodustada eriklasse. Õpe eriklassis peab olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud ning järgida tuleb HEVKO või KVNMi või mõlema soovitusi.
Õpiabi- või tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor. Otsuse tegemisel lähtub direktor õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul seadusliku esindaja nõusolekust.[54]

Vastavalt EHISe põhimäärusele[55] kantakse põhiharidust omandavate õpilaste kohta õpilaste alamregistrisse klassi liik, toevajadus, toe liik, tugimeetmed ja KVNMi soovituse andmed.

Koolis õpetatakse õpilasi eriklassides. Järelevalves esitati eriklassi määramise käskkiri[56], mille kohaselt on eriklassi määratud kuus õpilast. Eriklasse on moodustatud kokku kolm, üks igas kooliastmes.
EHISe[57] kannete kohaselt oli eriklassi määratud kolm õpilast. Neli õpilast, kes olid direktori käskkirjaga määratud eriklassi, õppisid EHISe sissekannete kohaselt tavaklassis. Juhtkonna kinnitusel õpivad õpilased vastavalt käskkirjale eriklassis ning EHISe sissekanded olid jäänud korrektselt tegemata.
Ärakuulamisel kinnitas pidaja, et EHISe kanded on muudetud korrektseks. EHISe kontrollimisel leidis kinnitust, et andmed olid muudetud ja korrektsed.

Järelevalves selgus, et kõigil direktori käskkirjaga eriklassi määratud õpilastel ei ole sellekohast KVNMi eriklassi soovitust ning mõned õpilased, kellel on vastav soovitus, õpivad tavaklassis

[51] PGS, § 6 p 1.
[52] PGS, § 46 lg 9.
[53] PGS, § 46 lg 10.
[54] PGS, § 46 lg 11.
[55] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“, § 26 lg 2 p-d 15, 16, 40, 41, 71.
[56] Direktori 06.10.2025 käskkiri nr 5-5/3.
[57] EHIS, 16.03.2026.

ning kool ei täida KVNMi otsust ja ei paku õpilastele ettenähtud õppekorralduslikku tugimeedet nende erivajadusest lähtuvalt. Juhime tähelepanu, et õpilaste eriklassi määramisel tuleb lähtuda seaduses sätestatust ning arvestada KVNMi soovitusi.
Ärakuulamisel selgitas pidaja, et juhtkonna otsus õpilaste eriklassi paigutamise kohta on tehtud PGSist lähtuvalt ning arvestatud on õpilaste vajadusi, HEVKO ettepanekut ning seadusliku esindaja nõusolekut, kuid KVNM otsus nelja õpilase eriklassi suunamiseks puudub ja kool on suunanud vanemaid uuesti KVNMi poole pöörduma. Selgitame, et seadus[58] annab kooli direktorile võimaluse õpilase õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks lisaks tavaklassidele moodustada ka õpiabi- või tasemerühmi või eriklasse. PGS[59] reguleerib põhikooli õpilaste arvu klassis ja õpperühmas. Seaduse[60] kohaselt õpilaste arvu eriklassis määrab direktor, arvestades sealjuures õpilaste hariduslike erivajaduste iseloomu. HEV-õpilane on aga PGSi[61] järgi õpilane, kelle puhul rakendatakse KVNMi soovitusel tõhustatud või erituge. Tõhustatud ja erituge saab aga seaduse kohaselt[62] soovitada vaid KVNM. Täpsustatud tugi ja meetmed, mida tõhustatud ja eritoe raames KVNM saab soovitada, on loetletud samas seaduses[63]. Õpe eriklassis on üks neist. Seega eelnevat kokku võttes on õpe eriklassis teatud õpilastele (tõhustatud ja eritoe saajatele) tagatav teenus, mida on soovitanud KVNM õpilasele toe määramisel.

Õpiabi pakutakse 37 õpilasele[64]. Õpiabirühmadesse on määratud õpilased 1.–9. klassini. Õpilastele pakutakse õpiabi mh ka matemaatikas, seda viib läbi matemaatikaõpetaja ning seal keskendutakse õpitu kinnistamisele, mõistete meeldetuletamisele, motivatsiooni tõstmisele ja eduelamuse andmisele.
Üldist tuge saab EHISe[65] kohaselt 34 õpilast, tõhustatud tuge saab 14 ning erituge 8 õpilast. Õppekeelest erineva koduse keelega õpilasi on kümme.

Koolis pakutavate tugimeetmete osas tõi juhtkond välja õppevara jõukohastamise, lihtsustamise, selgitamise, diferentseerimise, abimaterjalide kasutamise, skeemid, liikumispausid, individuaalse juhendamise, aja andmise, konsultatsioonide pakkumise kõikides ainetes ning sotsiaalpedagoogilise ja eripedagoogilise toe pakkumise.

3.3. PGSi[66] kohaselt peab õpilasele koolis tagama vajadusel tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenused.

Koolis töötavad sotsiaalpedagoog (0.5 koormusega) ja eripedagoog (0.2 koormusega). Psühholoogi ning logopeedi koolis ei tööta. Juhtkonna sõnul on logopeed olemas vallas ning kooli poolt on sinna ka lapsevanemaid suunatud. Lisaks on ka psühholoogiga viimati sel moel saadud tuge, et kool annab lapsevanemale kontaktid ning lapsevanem ise pöördub psühholoogi poole.
Järelevalves tõid nii tugispetsialistid kui juhtkond vestlustel välja, et tugispetsialistide koormus ei ole piisav ning ennetusega ei jõuta tegeleda. Eripedagoog ja sotsiaalpedagoog käivad lisaks ka lasteaias lapsi vaatlemas ning vanemaid nõustamas. Juhtkonna hinnangul peaks mõlemal tugispetsialistil olema täiskoormus.

[58] PGS, § 46 lg 10.
[59] PGS, § 26.
[60] PGS, § 26 lg 5.
[61] PGS, § 46 lg 6.
[62] PGS, § 47.
[63] PGS, § 49 lg-d 1,2.
[64] Direktori 06.10.2025 käskkiri nr 5-5/2 ja 20.11.2025 käskkiri nr 5-5/2-1.
[65] EHIS, 16.03.2026.
[66] PGS, § 37 lg 2.

EHISe[67] andmetel on eripedagoogi teenust vajavaid õpilasi 21. Nendest kahele ei ole teenus tagatud ja 6 õpilase teenuse vajaduse on märkinud kool. Juhtkonna kinnitusel on tugi tagatud kõikidele õpilastele, kuid kaks õpilast keelduvad eripedagoogi juurde minemast. Nende õpilastega seoses teeb kool koostööd lapsevanemate ning lastekaitsega.

Sotsiaalpedagoogi teenust vajab 19 õpilast, nendest 5 õpilase teenuse vajadus on märgitud kooli poolt. Kõikidele õpilastele, kes seda vajavad, on sotsiaalpedagoogiline tugi tagatud.

Logopeedi teenust vajab KVNMi otsuse kohaselt 16 õpilast, nendest viiele ei ole teenus koolis tagatud ja kahele on teenuse vajadus märgitud kooli poolt. Juhtkonna selgitusel on vanemaid, keda on suunatud valla logopeedi juurde. On ka vanemaid, kes teenusest keelduvad ning siis teeb kool koostööd valla lastekaitsega. Lisaks on juhtkonna sõnul lapsi, kes keelduvad toest.

Psühholoogi teenust vajavad kaks õpilast ja teenus on EHISe andmete järgi tagamata. Juhtkonna kinnitusel on vanematele saadetud kiri, et Valgas on võimalik seda teenust saada, kuid puudub info, kas vanemad on pöördunud.

Logopeedi ja psühholoogi teenuse osutamisega seoses on õpilased ja nende vanemad pandud olukorda, kus teenust saab ainult väljaspool kooli. Tugispetsialistide määruses[68] on sätestatud, et teenuseid osutatakse õppeasutuses või vanema nõusolekul muus asukohas. Kui teenust osutatakse ainult väljaspool kooli, siis on vanem sunnitud teenuse saamiseks kas olema nõus või jääb teenus saamata. Määruses sätestatu tähendab aga ikkagi kõigepealt teenuse osutamist koolis ja vaid eri põhjustel on loodud võimalus teenuse saamiseks väljaspool kooli. Juhime lisaks tähelepanu, et selliselt teenuse osutamisel ei ole koolil ega vanematel võimalik kontrollida tugispetsialistide kvalifikatsiooni. Tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded on esitatud PGSis. Logopeedi kvalifikatsiooninõuded[69] on erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon või logopeedi kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Koolipsühholoogil[70] peab olema erialane magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon või koolipsühholoogi kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

Tugispetsialist ei pea olema kooli töötaja, kuid tugispetsialisti teenust tuleb pakkuda üldjuhul koolis.[71] Väljaspool kooli võib korraldada teenust ainult lapsevanema nõusolekul. Sel juhul teeb teenuse osutaja koostööd kooliga ning saab koolist ja edastab koolile oma töö kohta infot (mis on teenuse sisu, kui suures mahus teenust osutatakse ning millised on tulemused). Kool peab teadma, kuidas lapsel tugispetsialisti juures läheb, aga samavõrra on oluline, et teenuse osutaja teab, millised probleemid on õpilasel koolis, kuidas õpilasel koolis läheb. Tugispetsialisti teenusest suur osa peaks olema õpetajate nõustamine ja toetamine õpilase õppe- ja arendustegevuste planeerimisel ning läbiviimisel, õpilasele sobiva õppemetoodika ja õppevormi leidmisel, sobilike õppematerjalide, abivahendite valimisel ja kohandamisel ning individuaalse õppe korralduse kava või õppekava koostamisel. Praeguse korralduse juures need ülesanded tagatud ei ole.

[67] EHIS, 16.03.2026.
[68] Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“, § 3 lg 6.
[69] PGS, § 74[1] lg 10.
[70] PGS, § 74[1] lg 8.
[71] Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“, § 3 lg-d 4 ja 6.

Tugispetsialistide teenuse kirjeldus[72] esitab, et kõikide tugispetsialistide teenus on koolis õpilastele vajalik, et toetada õpilase arengut, võimetekohast õppimist ja sotsiaalseid oskusi ning ennetada õpilase õpitulemuste saavutamist ja õppimiskohustuse täitmist tekitavad probleeme. Tugispetsialistide teenus peab olema õpilastele kättesaadav koolis, et teenusest ei jää ilma ükski abivajav laps. Teenuse järele vajaduse ilmnemisel või õpilase ja vanema poolt soovi avaldamisel peab õppeasutus korraldama õppijale võimaluse vestelda isiklikult tugispetsialistiga mitte hiljem kui nädala jooksul. Õnnetusjuhtumite puhul tuleb pakkuda teenust esimesel võimalusel, kuid mitte hiljem kui järgmisel tööpäeval. Praeguse korralduse juures need nõuded kaetud ei ole.

Kokkuvõttes ei saa lugeda koolis logopeedi ja psühholoogi teenust tagatuks.

3.4. Seaduses[73] on sätestatud, et direktor peab määrama HEVKO, kelle ülesanne on korraldada koolisisest meeskonnatööd ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist. Direktor peab määrama koolis isiku, kes vastutab tuge vajava õpilase IAJK täitmise eest.[74] Direktor on käskkirjaga[75] määranud HEVKO ning isiku, kes vastutab tuge vajava õpilase IAJK täitmise eest.[76]

IAJK on avatud 57 õpilasele. Juhtkonna sõnul märkab toevajadust esmalt kas õpetaja, klassijuhataja või lapsevanem, kes edastab info HEVKOle. Seejärel kaasab HEVKO tugispetsialistid ja aineõpetaja ning klassijuhatajad ja tehakse pedagoogilis-psühholoogiline hindamine. Seejärel avatakse IAJK ning õpetajad täidavad seda vähemalt kaks korda õppeaasta jooksul. Vanematele edastab HEVKO teate, et kaart on avatud ning soovi korral saab lapsevanem sellega tutvuda.
Järelevalves vaadati pisteliselt IAJKde täitmist ning need olid täidetud järjepidevalt, ajakohaselt ja teenuse tulemuslikkust oli hinnatud vähemalt korra aastas.

3.5. Kool võib teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas ning õpetada toimetuleku- ja hooldusõppel olevat õpilast kooli või klassi õppekeele asemel muus keeles. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga või riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine, tuleb õpilasele koostada riiklikes õppekavades sätestatud tingimustel individuaalne õppekava (edaspidi *IÕK*).[77]

EHISe[78] andmetel on IÕK üksikutes ainetes koostatud 35 õpilasele. Järelevalves kontrolliti direktori käskkirju ning selgus, et direktori käskkirjaga on kinnitatud 37 IÕKd. EHISe andmed korrastati järelevalve ajal.
Juhtkonna sõnul koostatakse IÕK õpetajate, HEVKO ja vanema koostöös ning IÕK kinnitab direktor käskkirjaga.

3.6. Üheks õpilasele rakendatavaks tugimeetmeks võib olla käitumise tugikava koostamine.[79] Käitumise tugikava on KVNMi otsusega määratud ühele õpilasele ning EHISe[80] kohaselt ei ole

[72] Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“, § 2 lg-d 1 ja 2.
[73] PGS, § 46 lg 2.
[74] PGS, § 46 lg 7.
[75] Direktori 03.09.2024 käskkiri nr 3-7/1.
[76] Direktori 03.09.2024 käskkiri nr 3-7/2.
[77] PGS, § 18 lg 1.
[78] EHIS, 16.03.2026.
[79] PGS, § 58 lg 3.
[80] EHIS, 16.03.2026.

kool seda rakendanud.
Juhtkonna sõnul käitumise tugikava on sel õppeaastal koostatud oskuste õppe põhimõtete järgi, mis annab juhtkonna hinnangul paremaid tulemusi.

3.7. PGSi[81] kohaselt tuleb õpilasega tema arengu toetamiseks korraldada vähemalt üks kord õppeaastas arenguvestlus, kus osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul seaduslik esindaja. Arenguvestluse korraldamise tingimused ja korra kehtestab kooli direktor, esitades need enne kehtestamist arvamuse andmiseks õppenõukogule ja hoolekogule.[82]

Koolis on kehtestatud arenguvestluste kord direktori käskkirjaga.[83] Arenguvestluste korrale on andnud arvamuse õppenõukogu[84] ja hoolekogu[85].

Arenguvestluste korra kohaselt korraldatakse õpilasega arenguvestlus üks kord õppeaasta jooksul. Vestlusel osalevad õpilane koos oma seadusliku esindajaga ja klassijuhataja. Klassijuhataja sisestab Stuudiumisse iga õpilase profiili alla iga-aastaselt arenguvestluste kokkuvõtte. Arenguvestluse läbiviimisest teeb klassijuhataja kokkuvõtte hiljemalt 30. aprilliks.

PGS[86] sätestab, et kui kool ei ole saanud õppimiskohustusliku õpilase seadusliku esindajaga arenguvestluse aja kokkuleppimiseks kontakti või seaduslik esindaja ei ole teist korda ilmunud arenguvestlusele kokkulepitud ajal, peab kool teavitama sellest õpilase elukohajärgset valla- või linnavalitsust, kes vajadusel rakendab meetmeid lapse õiguste kaitsmiseks.
Koolis ei ole toimitud arenguvestluste korra kohaselt. Juhtkonna sõnul ei ole sel ega eelmisel õppeaastal arenguvestlused toimunud kõigi õpilastega. On vanemaid, kes ei tulnud vaatamata korduvale kutsele arenguvestlusele kohale. Sellisel juhul on lähtutud PGSis sätestatust ja on pöördutud õpilaste elukohajärgse omavalitsuse poole, kui vanem ei ole leidnud aega osaleda õpilasega peetaval arenguvestlusel.
Samas nentis direktor, et klassijuhatajatele tuleb veel üle selgitada, et arenguvestlus on kohustuslik ning tuleb läbi viia kõikide õpilastega.

Hoolekogu hinnangul võiksid klassijuhatajad lisaks läbida koolitusi, et arenguvestlused oleksid tõhusamad ning eesmärgistatud paremini.

3.8. Koolivaheajad kehtestab valdkonna eest vastutav minister. Kooli pidaja võib direktori ettepanekul ja hoolekogu nõusolekul kehtestada valdkonna eest vastutava ministri kehtestatud koolivaheaegadest erinevad koolivaheajad, arvestusega et koolis on õppeaasta jooksul vähemalt neli koolivaheaega kogukestusega vähemalt 12 nädalat, kusjuures suvine koolivaheaeg kestab vähemalt kaheksa järjestikust nädalat.[87]

Käesoleval õppeaastal on koolis muudetud 9. klassi vaheaegu selliselt, et 13.–19.aprillil 9. klassi õpilased käivad koolis ja osalevad õppetöös ning 9. klassi õppeperiood lõpeb 2.juunil 2026.
Vaheaja ajalise muutmise osas on andnud nõusoleku hoolekogu[88] ning pidaja on koolivaheajad kehtestanud[89].

[81] PGS, § 37 lg-d 5, 6.
[82] PGS, § 37 lg 7.
[83] Direktori 27.02.2026 käskkiri nr 1-2/6.
[84] Õppenõukogu 27.02.2026 protokoll nr 1-7/4.
[85] Hoolekogu 16.02.2026 protokoll nr 1-5/2.
[86] PGS, § 37 lg 6.
[87] PGS, § 24 lg 7.
[88] Hoolekogu 21.08.2025 protokoll nr 1-5/7.
[89] Valga Vallavalitsuse 21.01.2026 korraldus nr 10.

3.9. Ettepanekud direktorile ja pidajale

3.9.1. Pidajal kaaluda eripedagoogi ja sotsiaalpedagoogi ametikoha suurendamist.

3.9.2. Suunata õpetajad (klassijuhatajad) võimalusel arenguvestluste läbiviimise koolitusele, et arenguvestlused oleksid tõhusamad ja eesmärgistatud paremini.

3.10. Ettekirjutused pidajale

3.10.1 Tagada õpilaste eriklassi vastuvõtmine direktori otsusega vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 46 lõigetele 10 ja 11, arvestades koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi. Täitmise tähtaeg: 01.10.2026.

3.10.2. Tagada õpilase arengu toetamiseks korraldatava arenguvestluse toimumine iga õpilasega vähemalt kord õppeaastas, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõigetes 5 ja 6 sätestatust. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

3.10.3. Tagada koolis koolipsühholoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt vastavalt koolivälise nõustamismeeskonna soovitustele ja koolis üldise toe raames välja selgitatud vajadusele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ja § 74¹ lõikest 8. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

3.10.4. Tagada koolis logopeedi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt vastavalt koolivälise nõustamismeeskonna soovitustele ja koolis üldise toe raames välja selgitatud vajadustele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ja § 74¹ lõikest 10. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

4. Õppe tulemuslikkus ja õpilasi toetava õppekeskkonna loomine sisehindamise protsessis

4.1. Koolis tehakse igal aastal tasemetöid ning jälgitakse, hinnatakse ja analüüsitakse tasemetööde tulemusi.

Järelevalves esitas kool 2024/2025. õppeaasta analüüsi. Analüüsi kohaselt 4. klassi tasemetööde keskmised tulemused olid eesti keeles 62,9% ning matemaatikas 62%. Sellest lähtuvalt on toodud välja, et matemaatika tasemetöö tulemused kinnitavad vajadust anda õpilastele rohkem probleemülesandeid, rakendada arutlevat matemaatikat, tegeleda mõistete sisulise lahtimõtestamisega ning kasutada rohkem diferentseeritud õpet.

Juhtkonna sõnul olid 4. klassi tasemetööde tulemused sel õppeaastal madalamad kui eelmisel õppaastal. Analüüsides selgus, et murekoht on õpilaste käitumises ning keskendumises, tasemetööd kiputakse tegema kiirustades ning tulemused ei näita õpilaste tegelikku taset. Õpilased pingutavad vähem, kuna hinnet ei saa. 7. klassi tulemus sellel õppeaastal oli väga hea, eelmisel õppeaastal 7. klass tasemetööd ei teinud.

Juhtkonna sõnul tulemusi analüüsiti ka õpetajati ning on nähtav, et traditsiooniliste õpetamisviisidega saavutatakse paremaid tulemusi, aga õpilastel on madalam motivatsioon.

Eelmise õppeaasta analüüsi kohaselt 7. klassi üleminekueksamite tulemused eesti keeles ja matemaatikas näitavad, et enamik õpilasi sooritas eksamid edukalt, kuid esines ka järeleksamite vajadust. Matemaatikas ilmnesid raskused eelkõige murruarvutuste, võrrandite ning statistikaülesannete lahendamisel, mis annab aineõpetajatele selge sisendi järgmise õppeaasta õppetöö planeerimiseks.[90]

[90] Tsirguliina Kooli 2024/2025. õppeaasta analüüs, p 6.3.

Matemaatika lõpueksami tulemusi on koolis analüüsitud sarnaselt tasemetööde tulemustega. 2024/2025. õppeaastal oli 9. klassi keskmine tulemus matemaatika eksamil 57,75%, kooli maksimumtulemus oli 76% ning miinimumtulemus 32%. Õppaasta analüüsi kohaselt matemaatikaeksami tulemuste suur varieeruvus (32–76%) kinnitab vajadust süsteemsema baasoskuste kinnistamise järele III kooliastmes.

Kooli juhtkonna sõnul on tulemusi arutatud matemaatikaõpetajatega ning õpetajad tagavad õpiabide raames, et baasoskused ja tüüpülesanded oleksid rohkem läbi tehtud ja omandatud. Lisaks pakutakse matemaatikas konsultatsioone. Matemaatika ainetundide arvu on suurendatud 2. ja 5. klassis. 9. klassil ei ole suurendatud matemaatikatundide arvu, selle asemel õpitakse valikainena ettevõtlusõpet, mis toetab samuti ka matemaatika õppimist.

4.2. Õpilasele, kelle poolaastahinne on „puudulik" või „nõrk", kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, parandusõpe jm) vastavalt kooli õppekavas sätestatule, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.[91]
Poolaastahinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne viimase õppeveerandi lõppu.[92]

Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt poolaastahinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik" või „nõrk" või anda samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne viimase õppeveerandi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast viimase õppeveerandi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi.[93]

Eelmise õppeaasta lõpus oli puudulik aastahinne kokku 13 õpilasel, paljudel neist oli puudulik aastahinne kahes või enamas aines. Õpilased jäeti õppenõukogu otsusega täiendavale õppetööle. Kõige rohkem jäid õpilased täiendavale õppetööle eesti keeles ja kirjanduses, matemaatikas jäi täiendavale õppetööle neli õpilast. Juhtkond on analüüsinud põhjuseid, miks nii palju õpilasi täiendavale õppetööle jäi, ning on jõutud järeldusele, et õpilünkadele on kohati reageeritud liiga hilja. Sellel õppeaastal vaadatakse hinded üle iga trimestri lõpus ja püütakse koostöös aineõpetajatega leida lahendusi.

Eelmisel õppeaastal viidi järgmisesse klassi puuduliku aastahindega üle kolm õpilast. Sellel õppeaastal on õpilastele koostatud puuduliku aastahindega ainetes IÕK, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik" või „nõrk" või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.[94]

[91] PRÕK, § 22 lg 7.
[92] PRÕK, § 22 lg 8.
[93] PRÕK, § 22 lg 9.
[94] PRÕK, § 22 lg 10.

Õppenõukogu otsusega[95] jäi eelmisel õppeaastal klassikursust kordama kaks õpilast. Õppenõukogu otsused olid välja toodud kaalutlused ning kaasatud õpilase seaduslik esindaja ja kuulatud ära tema arvamus.

Käesoleva õppeaasta II trimestri alguses andsid klassijuhatajad õppenõukogus[96] ülevaate I trimestri õppetegevuse tulemuste kohta. Ülevaate kohaselt lõpetas eelmisel trimestril puudulike hinnetega ühes või enamas õppeaines I kooliastmes 1 õpilane, II kooliastmes 6 õpilast ning III kooliastmes 17 õpilast, kokku 24 õpilast ehk 23% kogu kooli õpilastest. Eriti tähelepanuväärne on puudulike trimestrihinnetega III kooliastme õpilaste suur arv. Kõige rohkem oli puudulikke hindeid bioloogias, kirjanduses ja keemias.
Juhtkonna hinnangul on III kooliaste murettekitav ning õppenõukogus arutatakse iga õpilane ja õppeaine eraldi läbi ning määratakse tugimeetmed. Õpilastele pakutakse mh konsultatsioone, kuid kõik õpilased ei käi konsultatsioonides. Kool suhtleb ka vanematega ja palub vajadusel abi lastekaitselt. I trimestri tulemused võivad olla seotud ka sellega, et paljud õpilased puudusid haiguste tõttu.

PGSi[97] kohaselt õpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet õpilase individuaalsete vajaduste ja võimete järgi. Hindamise eesmärk on innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima ning suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel.[98] Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele[99].
Seega peab koolis süstemaatiliselt koguma teavet õpilaste õppimise kohta ning sellest teabest lähtuvalt tegema otsuseid õpilaste toetamiseks. Õpilase õpiedutust peab märkama kohe ning analüüsima selle põhjust. Kui õppeaasta lõpuks kujuneb olukord, kus õpilasel on aastahindeks vaja välja panna puudulik hinne, siis ei ole õppeaasta jooksul õpilast vajalikul määral järjepidevalt toetatud.

4.3. Kool peab õppest puudumiste üle arvestust ning teeb selle kättesaadavaks seaduslikele esindajatele ja kohaliku omavalitsuse üksusele.[100]
PGS[101] sätestab, et õpilase puhul, kes on rohkem kui kahe nädala jooksul puudunud õppest korduvalt põhjuseta ja kellel on võlgnevusi õppetöös ning kelle puhul on õpetaja või tugispetsialist esitanud kirjalikke või suulisi tähelepanekuid toe vajaduse kohta, on koolil kohustus hinnata:
1) osutatud toe piisavust, lisatoe vajadust ja toe pakkumiseks kohaliku omavalitsuse kaasamise vajadust;
2)individuaalse õppekava koostamise vajadust, et vältida õpilünkade teket ja suurenemist;
3)individuaalse õppekava muutmise vajadust, kui õpe toimub individuaalse õppekava alusel;
4)individuaalse karjääriinfo vahendamise ja karjäärinõustamise vajadust;
5) edasise õppe ja arengu eesmärkide kavandamiseks vestluse pidamise vajadust.

Juhtkonna kinnitusel jälgitakse puudumiste arvu Stuudiumi statistikast ja koolis ei ole põhjuseta puudumiste arv suur. Üldiselt on vanemate poolt kõik puudumised põhjendatud.
Õpilastel on tekkinud õpilünki puudumistest, aga mitte põhjuseta puudumistest. Juhtkonna sõnul püütakse sel juhul rakendada kõiki võimalikke tugimeetmeid, et õpilane järele aidata, analüüsides igat juhtumit eraldi.

[95] Õppenõukogu 13.06.2025 koosoleku protokoll nr 1-5/13 ja 29.08.2025 koosoleku protokoll nr 1-7/14.
[96] Õppenõukogu 12.03.2026 koosoleku protokoll nr 1-7/5.
[97] PGS, § 37 lg 1.
[98] PGS, § 29 lg 1 p-d 3 ja 5.
[99] PRÕK, § 19 lg 2.
[100] PGS, § 35 lg 4.
[101] PGS, § 36 lg 3.

4.4. Õppekeskkonna sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist.[102]

Eestis korraldab Haridus- ja Noorteamet (edaspidi *Harno*) igal kevadel rahuloluküsitlused 4. ja 8. klasside õpilastele. Juhtkonna esindajate sõnul osalevad õpilased küsitlustes.

Harno korraldatud õpilaste rahuloluküsitlustest selgub, et kiusamisega on koolis varasematel aastatel olnud suuremad probleemid 4. klassides. 2024. aastal vastas 50% 4. klassi õpilastest, et nad on kogenud kiusamist ning 2025. aastal oli kiusamist kogenud 4. klasside õpilastest 43%. 8. klassi õpilastest tõid 2024. aastal 30% õpilastest välja, et nad on kogenud kiusamist ja 2025. aastal 25% õpilastest.

Juhtkonna sõnul viiakse koolis lisaks Harno küsitlusele läbi kooli rahuloluküsitlused kõigile ning jälgitakse ka kiusamise osas väljatoodut. Koolis tegeletakse juhtkonnas iga juhtumiga, mis sinna jõuab. Klassijuhatajad ning sotsiaalpedagoog teevad selles osas ennetustööd. On õpilasi ja vanemaid, kes annavad koolile infot ka sotsiaalmeedias toimuva kohta, kuna suures osas toimub kiusamine seal. Kooli rahuloluküsitlustes on õpilased kiusamisest rääkides avatud ning kool saab koheselt ka reageerida ja lahendusi või abi pakkuda. Kui vanem ei tee koostööd, on kool pöördunud ka Lasteabi poole või andnud teada abivajavast lapsest.

Õpetajate sõnul on koolis kiusamist, kuid mitte väga palju. Kooli poolt reageeritakse juhtumitele kiiresti.
Õpilaste sõnul esineb kiusamist pigem vähe ning selle märkamisel saavad õpilased pöörduda klassijuhataja poole.

4.5. Koolis on kogutud infot seoses õpilaste edasiõppimisega. Kõige rohkem õpilasi jätkab Valga Gümnaasiumis või Valgamaa kutseõppekeskuses. On ka neid, kes lähevad Tartusse või mujale kutsekooli ning mõned üksikud õpilased teistesse Eesti gümnaasiumitesse. Kõik põhikooli lõpetajad asuvad edasi õppima. Samas on üksikuid õpilasi, kes jätavad hiljem kooli pooleli.

4.6. Ettepanekud direktorile

4.6.1. Pöörata enam tähelepanu õppetöö ja rahuloluga seotud andmete kogumisele ja analüüsimisele, et kaardistada võimalikke probleeme ja kavandada parendustegevusi.

4.6.2. Pöörata süstemaatiliselt tähelepanu puudulike trimestrihinnete arvule ning analüüsida puudulike hinnete põhjuseid, mõelda võimalikele lahendustele ja õpilaste järjepidevale toetamisele.

5. Sisehindamine ja arengu planeerimine

5.1. PGSi[103] kohaselt tuleb koolis teha sisehindamist, mis on pidev protsess ja mille eesmärk on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng.
Kooli sisehindamise korra kehtestab direktor,[104] esitades selle enne arvamuse andmiseks hoolekogule.[105]

Direktor on käskkirjaga[106] kehtestanud sisehindamise korra ning sellele on arvamuse andnud

[102] PRÕK, § 6 lg 3 p 6.
[103] PGS, § 78 lg 1.
[104] PGS, § 71 lg 2 p 8, § 78 lg 3.
[105] PGS, § 73 lg 1^1 p 12, § 78 lg 3.
[106] Direktori 27.02.2026 käskkiri nr 1-2/5.

hoolekogu.[107]

Kooli sisehindamise korras on sõnastatud, et sisehindamise eesmärk on tagada õppijate arengut toetavad tingimused ning kooli järjepidev areng.[108] Kord[109] sätestab, et sisehindamise läbiviimise eest vastutavad direktor ja õppejuht, kes kavandavad ja viivad ellu sisehindamist vastavalt üldtööplaanile ja arengukavale. Korra[110] kohaselt on oluline osa pideva protsessina toimuvast sisehindamisest kooli õppe- ja kasvatustegevuse õppeaasta tulemuste kokkuvõte.

Sisehindamise korra kohaselt tehakse iga õppeaasta lõpus kokkuvõtteid üldtööplaani täitmisest ning arengukavas seatud eesmärkide poole liikumisest.[111]

Juhtkonna sõnul toimub sisehindamise raames pidev erineva info kogumine, peamiselt Stuudiumist. Juhtkonnas on jagatud, kes milliseid andmeid kogub – õppejuht tegeleb Stuudiumiga, vaatab tasemetööde tulemusi ja viib läbi tunnivaatlusi, direktor rahuloluküsitlustega ning õpilasesindusega suhtlemisega ja töötajate arenguvestlustega. Koolis muudetakse rahuloluküsitlusi vastavalt arengueesmärkidele. Lisaks on rahuloluküsitlustes jäetud ruumi vabadeks vastusteks, kuid seda väga palju ei kasutata. Rahuloluküsitlusi tehakse igal aastal ning tulemusi arutatakse õppenõukogus.

Viimane sisehindamise aruanne koostati eelmisel õppeaastal. Sisehindamise kohaselt on kooli tugevuseks erisuste märkamine ja nendega tegelemine. Parendusvaldkonnaks on õpetajatevaheline koostöö, soovitakse, et see oleks süsteemsem, ja püütakse seda rohkem soodustada. Lisaks selgus ühe parendusvaldkonnana parem kohanemine haridusuuendustega, sest koolis puudub ühtne arusaam sellest, mis on uuenenud õpikäsitus.
Sisehindamise aruanne oli sisendiks arengukava koostamisel. Lisaks palus direktor joonistada ja kirjeldada igal klassil unistuste kooli, sealt saadi samuti sisendit arengukavale ja juhtkond püüab täita võimalikult palju õpilaste unistusi.

5.2. Määruse[112] kohaselt peab õppenõukogu õppeaasta lõpul arutama läbi kooli õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ning tegema kooli juhtkonnale ettepanekuid kooli õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks.

Järelevalves esitas kool 2024/2025. õppeaasta analüüsi. Õppenõukogu protokolli, millest nähtuks nimetatud analüüsi esitamine ning arutelu ja ettepanekute tegemine, järelevalves ei esitatud. 2023/2024. õppeaasta kohta esitatud õppenõukogu koosolekute protokollidest ei nähtu samuti, et õppenõukogu oleks teinud ettepanekuid õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks. Seega pole õppenõukogu täitnud talle pandud ülesannet.

Direktori sõnul on ta teadlik, et õppenõukogu peab seda tegema, aga protokollidest seda välja ei tule. Õppenõukogu teeb parendamiseks ettepanekuid töökoosolekul, eriti õppekava uuendamisel, kuid neid ei ole protokollitud.

5.3. PGS[113] sätestab, et kooli järjepideva arengu tagamiseks koostatakse kooli arengukava. Arengukava koostatakse vähemalt kolmeks aastaks. Arengukavas määratakse kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad.

---

[107] Hoolekogu 16.02.2026 koosoleku protokoll nr 1-5/2.
[108] Sisehindamise kord, p 1.1.
[109] Sisehindamise kord, p 2.2.
[110] Sisehindamise kord, p 2.7. ja 2.8.
[111] Sisehindamise kord, p 2.12.
[112] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 6.
[113] PGS, § 67 lg 1; § 71 lg 2 p 1.

Arengukava ja selle muudatused valmistatakse ette koostöös hoolekogu[114], õpilasesinduse, õppenõukogu[115] ning ekspertidega koolist või väljastpoolt kooli. Arengukava kinnitab kooli pidaja või tema volitatud isik ja kooli direktor annab selle täitmisest aru kooli pidaja kehtestatud korras. Arengukava ja selle muudatused esitatakse enne kinnitamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.[116]

Koolil on kooli pidaja kinnitatud arengukava perioodiks 2025/2026–2029/2030.[117] Arvamuse on andnud õppenõukogu[118], hoolekogu[119] ja õpilasesindus[120]. Arengukava on seaduse[121] kohaselt avalikustatud kooli kodulehel.

Kehtivas arengukavas on välja toodud viis arengusuunda ja eesmärki. Arengusuunad on järgmised: iga lapse ja õppija areng, õpetajate professionaalne areng ja juhtimiskultuur, kogukond ja koostöö, kaasaegne ja inspireeriv õpikeskkond, väärtuspõhine koolikultuur ja heaolu. Iga arengusuuna juurde on toodud eesmärk, mõõdik, baastase ja sihttase.

Juhtkonna sõnul arengukava eesmärkide poole liikumine määratakse üldtööplaanis ning selle põhjal analüüsitakse, kuidas on läinud.

5.4. Koolil peab olema õppeaasta üldtööplaan[122], milles määratletakse kooli ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes kooli arengukavast, õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest. Üldtööplaan tuleb vormistada alapunktidena vastavalt tegevusvaldkondadele; igas alapunktis määratletakse ülesanded, tegevused, tähtajad ja vastutajad.[123] Üldtööplaani kinnitab õppenõukogu õppeaasta alguseks.[124]

Koolil on 2025/2026. õppeaasta üldtööplaan, mille on kinnitanud õppenõukogu.[125] Õppenõukogus kinnitatud üldtööplaanis on välja toodud kolm peamist eesmärki: Tsirguliina Kool on konkurentsivõimeline ja jätkusuutlik ning arenev kool, Tsirguliina Koolis töötavad õpilastele kvaliteetset ja konkurentsivõimelist haridust pakkuvad õpetajad ning Tsirguliina Koolis toimub õppe- ja kasvatustöös koostöös huvigruppide ning partnerorganisatsioonidega.

Üldtööplaani koostamisel on lähtutud määruses sätestatust.[126] Juhtkonna sõnul sai sellel õppeaastal üldtööplaanist välja võetud väga palju tegevusi, mida seadusest tulenevalt nagunii teha tuleb. Tegevuste osas püütakse edaspidi minna konkreetsemaks ning igale tegevusele rohkem vastutajaid ja täpsemad kuupäevad lisada. Hetkel on üldtööplaanis enamiku tegevuste tähtaeg terve õppeaasta.

5.5. Ettepanekud direktorile

---

[114] PGS § 73 lg 1[1] p 1.
[115] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 1.
[116] PGS, § 67 lg 2.
[117] Valga Vallavolikogu 19.02.2026. a määrus nr 5 „Tsirguliina Kooli arengukava 2025/2026-2029/2030 kinnitamine“.
[118] Õppenõukogu 17.11.2025 koosoleku protokoll nr 1-7/2.
[119] Hoolekogu 10.11.2025 koosoleku protokoll nr 1-5/1.
[120] Õpilasesinduse 26.11.2025 koosoleku protokoll nr 6-1/3.
[121] PGS, § 67 lg 3.
[122] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4.
[123] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 5 lg 1.
[124] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 2.
[125] Õppenõukogu 29.08.2025 koosoleku protokoll nr 1-7/14.
[126] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4 ja 5.

5.5.1. Mõelda läbi üldtööplaani eesmärgid, et need oleksid reaalselt õppeaasta jooksul täidetavad.
5.5.2. Määratleda üldtööplaani eesmärkidest lähtuvalt konkreetsed ülesanded ja tegevused, millele saab määrata ka konkreetse täitmise tähtaja.

5.6. Ettekirjutus pidajale
Tagada õppenõukogu ülesande, arutada õppeaasta lõpul läbi kooli õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ja teha kooli juhtkonnale ettepanekuid kooli õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks, täitmine, lähtudes haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 2 punktist 6. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026

6. Õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

Järelevalves kontrolliti kõigi kooli õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust PGSis[127] sätestatule ning võrreldi EHISesse kantud andmete[128] vastavust kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

6.1. Koolis on EHISe andmetel 24 õppe- ja kasvatusala töötajat, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded. Direktor, üks õppealajuhataja (töötab ka õpetajana), kaks tugispetsialisti (kellest üks töötab lisaks õpetajana) ja 20 õpetajat.

Kvalifikatsioon on nõuetekohane 14 õpetajana töötaval töötajal (22st), kahel tugispetsialistil, õppealajuhatajal ja direktoril. Kvalifikatsioon ei vasta kehtestatud nõuetele kaheksal õpetajal. Kõigil neil õpetajatel puudub magistrikraad ja õpetajakutse, kolm neist õpivad magistriõppes.

Koolis on lisaks tööl üks õpetaja assistent ja üks abiõpetaja. Assistent töötab 5. klassi juures ning abiõpetaja on abiks seal, kus on parasjagu vaja. Nende ülesandeks on toetada õpilasi.

6.2. Kooli pidajal on seadusest[129] tulenev kohustus tagada õppekava täitmiseks vajalike kvalifitseeritud õpetajate olemasolu. Põhikooli ja gümnaasiumi õpetaja kvalifikatsiooninõuded[130] on magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon, õpetajakutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

PGS[131] sätestab, et koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv peab nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

Seaduses[132] märgitud õpetajate arvu piisavuse puhul on tegemist määratlemata õigusmõistega, mille sisustamine on õigusnormi rakendaja ehk Haridus- ja Teadusministeeriumi pädevuses. Õigusaktide[133] kohaselt peab kõigi õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon vastama kehtestatud nõuetele ning kvalifikatsiooninõuetele mittevastavus mõne õpetaja puhul on pigem ajutine erandolukord. Kooli pidajal tuleb teha kõik endast olenev, et leida kvalifikatsiooninõuetele vastavaid õpetajaid.[134]

Koolis on I kooliastme õpetajate nädalakoormus kokku 100 õppetundi, nendest 78 (78%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon on nõuetekohane.

[127] PGS, § 74[1].
[128] EHIS, 05.03.2026.
[129] PGS, § 7 lg 1.
[130] PGS, § 74[1] lg 4.
[131] PGS, § 74 lg 9.
[132] PGS, § 74 lg 9.
[133] PGS, § 7 lg 1 ja PGS, § 74[1] lg 4.
[134] Eesti Vabariigi haridusseadus (HaS), § 7 lg 1 p 5.

Koolis on II kooliastme õpetajate nädalakoormus kokku 111 õppetundi, nendest 66 (59%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon on nõuetekohane.
Koolis on III kooliastme õpetajate nädalakoormus kokku 139 õppetundi, nendest 105 (76%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon on nõuetekohane.

EHISe[135] andmetel antakse ühes nädalas kokku 350 õppetundi, millest 249 (71%) annavad nõuetekohase kvalifikatsiooniga õpetajad.
Matemaatikat õpetab koolis seitse õpetajat, nendest kolm õpetavad I kooliastmes, kaks II kooliastmes, üks õpetab I ja III kooliastmes, üks II ja III kooliastmes.
Kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõutele seitsmest õpetajast viiel. Kahel õpetajal puudub magistrikraad ja õpetajakutse.

Arvestades, et kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate poolt antakse 71% õppetundidest, ei ole seaduses[136] sätestatud nõue täidetud. Koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt ei ole piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

Juhtkonna sõnul õpetajate kompetentse ja erialaseid teadmisi hinnatakse töövestlusel, kus palutakse nt analüüsida erinevaid situatsioone. Kool on loonud alustavale õpetajale memo ning alustav õpetaja saab alati pöörduda teiste õpetajate või juhtkonna poole. Katseaja perioodil õppejuht vaatleb tunde ning direktor vestleb. Juba majas töötavate õpetajatega viiakse kord aastas läbi arenguvestlusi ning käiakse tunde vaatlemas. Õppejuht vaatleb klassipäevikuid ning annab õpetajatele tagasisidet või teatab, kui miski vajab parandamist. Juhtkonna sõnul võiks jõuda sinna, et õpetajad käiksid ka üksteise tunde vaatlemas ning saaksid rohkem kogemusi vahetada.

6.3. Kui õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus, kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ja õpitulemuste saavutamine, ning kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.[137]

Kõikide kvalifikatsioonile mittevastavate õpetajatega on sõlmitud tähtajalised töölepinguid.

Juhtkonna sõnul toetatakse kvalifikatsioonile mittevastavaid õpetajaid. Nt õpetajatele, kes õpivad magistriõppes, tagatakse aeg õppimiseks. Kui on kutse omandamine, siis toetatakse portfoolio koostamisega. Tasemehariduseta õpetajatega räägitakse läbi võimalused edasiõppimiseks. Üldiselt need õpetajad, kes kvalifikatsiooninõuetele ei vasta, on väga püüdlikud ja järgivad juhendeid. Õppetööd puudutavates küsimustes saavad nad alati pöörduda õppejuhi poole ning õppejuht aitab.

6.4. PGSi[138] kohaselt korraldab direktor avaliku konkursi õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ja teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks. Konkursi läbiviimise korra kehtestab kooli hoolekogu direktori ettepanekul.

Koolis on hoolekogu kehtestanud „Õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute vabade ametikohtade täitmiseks korraldatava konkursi

[135] EHIS, 05.03.2026.
[136] PGS, § 74 lg 9.
[137] PGS, § 74 lg 7.
[138] PGS, § 74 lg 6.

läbiviimise tingimused ja kord Tsirguliina Koolis“.[139]

Korra kohaselt moodustab direktor või tema asendaja vähemalt 5-liikmelise komisjoni. Konkursi korraldamine protokollitakse ning iga kandidaadi kohta tehtud otsus kajastub protokollis.

Järelevalves tutvuti 2025. aastal läbi viidud konkursside protokollidega, kõikidele kvalifikatsioonita õpetajate ametikohtadele toimusid konkursid.

6.5. Direktor vastutab oma pädevuse piires õppe- ja kasvatustegevuse korralduse ja tulemuslikkuse ning muude koolis läbiviidavate tegevuste, kooli üldseisundi ja arengu ning rahaliste vahendite õiguspärase ja otstarbeka kasutamise eest.[140] Õpetaja põhiülesanne on toetada iga õpilase arengut ning aidata õpilasel kujundada huvi- ja võimetekohast õpiteed. Õpetaja ametialane kohustus on arendada oma kutseoskusi ja olla kursis haridusuuendustega.[141]

Juhtkonna sõnul viiakse õpetajatega kord aastas läbi arenguvestlusi ning tehakse tunnivaatlusi, et hinnata õpetaja hakkamasaamist ja toetada õpetajaid. Enne arenguvestlust saadetakse küsimustik, mille õpetaja saab enne vestlust täita. Tunnivaatluste läbiviimiseks on koolis koostatud vorm, mida täidab õppejuht.

Selgitame, et vaadeldud tundide põhjal saab välja selgitada, milles vajavad õpetajad tuge, milliseid koolitusi, milliseid oskusi ja teadmisi, et luua paremat õppekeskkonda ning kuidas toetada paremini iga õpilast õppimises.

Juhtkonnal on hetkel koostamisel õpetajate koolitusplaan, mis peaks valmima selle aasta kevadel.
Õpetajate sõnul toetab kool vastavalt võimalustele koolitustel osalemist. Õpetajatel on olnud nt ühiskoolitusi (IÕK-de koostamise koolitus) ning käiakse ka individuaalselt koolitusel. Direktor edastab õpetajatele infot koolituste kohta.

6.6. Järelevalve teemast lähtudes külastati kokku kolme matemaatikatundi I ja III kooliastmes. Vaadeldud tundide õpetajatele andis tagasisidet õppejuht. Esmalt palus õppejuht õpetajal analüüsida ja peegeldada, kuidas tund läks ning andis seejärel oma põhjaliku tagasiside tunnile. Koolis on välja töötatud tagasisideleht.

Õpilaste arv klassides on tavapärasest väiksem, mis annab õpetajatel võimaluse märgata ja toetada igat õpilast, õpetajad teavad õpilaste erivajadusi ning arvestavad nendega. Kõiki õpilasi koheldi lugupidavalt ja võrdsena. Õpilastel oli võimalus arutada ning nad tundsid ennast tunnis vabalt. Õpetajad lõid positiivse õpikeskkonna, tehti liikumispause. Tegevused tundides olid mitmekesised ja õpilased lahkusid tundidest hea tundega.

Õppejuht tõi nt tagasisidena välja, et kui õpetaja märkab et õpilasel on ülesanne valesti või tegemata, siis tuleb seda lapsele tagasisidestada positiivses võtmes, et tekitada õpilases tunne, et eksimine on lubatud. Õppejuht juhtis ka tähelepanu, et tund ei tohi lõppeda planeeritust varem ning tunni lõpp võiks olla konkreetne. Tunni eesmärk on hea kirjutada nt tunni alguses tahvlile, et see oleks kõigil silme ees ja arusaadav.

[139] Hoolekogu 16.02.2026 koosoleku protokoll nr 1-5/2.
[140] PGS, § 71 lg 1.
[141] PGS, § 75 lg 2.

6.7. Ettepanekud direktorile

6.7.1. Kaaluda süstemaatilist tundide vaatlust ning tagasisidestamist õpetajatele.

6.7.2. Koostada koolitusplaan või lisada koolitused õppeaasta üldtööplaani.

6.7.3. Hinnata õpetajate täiendkoolitusvajadusi, kasutades vajaliku info saamiseks erinevaid meetodeid (nt viimasel kolmel aastal õpetajate läbitud täiendkoolitused, õpetajate arenguplaanid, tunnivaatluste kokkuvõte, kooli arengusuundadest tulenevad vajadused), et välja selgitada prioriteetsed valdkonnad, milles täiendkoolitusi vajatakse.

6.8. Ettekirjutus pidajale

Tagada koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arvu piisavus nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikest 9. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

Käesoleva õiendi eelnõu edastati kooli pidajale ärakuulamiseks 10.04.2026. Ärakuulamisel tegi kooli pidaja õiendi eelnõule täiendusi ning nendega on osaliselt arvestatud.